

Nr 615

Av herr **Fridolfsson** i Stockholm **m.fl.**, *angående anstånd med inbetalning av skatt.*

(Lika lydande med motion nr 516 i Första kammaren)

Skattskyldig i Sverige kan, sedan han upprättat sin allmänna självdeklaration sanningsenligt så långt han vet och efter bästa förstånd, bli upp-taxerad av vederbörande taxeringsnämnd av olika skäl; till exempel, att han gjort avdrag med högre belopp än taxeringsnämnden vill godkänna eller underlåtit att upptaga inkomst, som han förmenar utgör skattepliktig inkomst först ett senare år, o.s.v. Därest han anför besvär över taxeringsnämndens beslut och därest detta icke går i av honom önskad riktning, har han att fullfölja talan hos prövningsnämnd, kammarrätten och såsom högsta instans regeringsrätten. Detta förfarande brukar taga till och med många år i anspråk. Så fort han påförts upptaxeringen av taxeringsnämnden, blir han pliktig att betala den på hela taxeringen belöpande skatten, oavsett om han överklagat taxeringen eller icke.

En sådan icke beräknad taxering kan medföra en skatt som kan bereda den skattskyldige utomordentligt stora svårigheter.

På grund därav finnes i upphördsförordningen den 5 juni 1954 i 49 § 1 mom. en bestämmelse, lydande sålunda:

Skattskyldig, som anført besvär över taxeringsnämnds, prövningsnämnds eller skattedomstols beslut rörande taxering, må beviljas anstånd med inbetalning av skatt på grund av taxeringen, därest vederbörande taxeringsintendent i yttrande över den skattskyldiges framställning om anstånd förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall, helt eller delvis, till densamma.

Om taxeringsintendentens skyldigheter lämnar 17 § i taxeringsförordningen den 23 november 1956 besked. Där föreskrives bl.a.: »Den som i annan befattning handlagt visst taxeringsärende må icke såsom taxeringsintendent taga befattning med samma ärende.» Med hänsyn till taxeringsintendentens i nämnda § angivna skyldigheter att »i erforderlig omfattning granska verkställda taxeringar» måste man utan att hava närmare kännedom om gången av taxeringsarbetet antaga att i första hand de taxeringar underställes taxeringsintendenten för granskning, vid vars behandling den skattepliktige samt vederbörande taxerings- och prövningsnämnder varit av olika uppfattningar.

För en skattskyldig är det givetvis tacknämligt att han kan »beviljas anstånd med inbetalningar av skatt på grund av taxeringen», därest det

honom påförda skattebeloppet är mycket större än det av honom vid deklarationens upprättande beräknade, vilket han väl också i de flesta fall inbetalat genom källskatt. Önskar en skattskyldig av nämnt eller annat skäl sådant anstånd, skall ansökan därom ställas »till den lokala skattemyndighet, som utfärdat debetsedel å den skatt som med anståndet avses» (50 § i taxeringsförordningen). I de flesta fall är detta vederbörande häradskrivare.

Vid behandlingen av en sådan ansökan om anstånd synes oss risken överhängande att en konfliktsituation uppstår. Den anståndsbeviljande myndigheten må bevilja anstånd, »därest vederbörande taxeringsintendent i yttrande över den skattskyldiges framställning om anstånd förklarar sig icke hava något att erinra mot bifall, helt eller delvis, till densamma». Detta innebär å ena sidan att den anståndsgivande myndigheten *icke får* bevilja anstånd, därest vederbörande taxeringsintendent i yttrande avstyrker bifall. Å andra sidan innebär bestämmelsen, att den anståndsbeviljande myndigheten kan välja mellan bifall eller avslag, om taxeringsintendenten förklarar sig icke hava något att erinra mot bifall.

Detta måste te sig såsom stötande för rättskänslan hos en skattskyldig. Denne vet ju icke, om han genom det slutliga utslaget blir skyldig att betala en merskatt, vars gäldande kan äventyra hans ekonomiska ställning. Det är visserligen sant att han, om han vinner skatteprocessen i högre instans, får tillbaka det av honom för mycket inbetalade skattebeloppet med ränta, men detta förfaringssätt täcker icke hans förluster på grund av den oberättigade höjningen av hans taxering. För det första får han oftast vidkännas i många fall betydande kostnader för att hävda sina rättmätiga anspråk gentemot beskattningsmyndigheterna. För det andra är köpkraften hos det penningbelopp, som han efter kanske några år får tillbaka, väsentligt minskad. Förlusterna täcks ingalunda av den på skatteåterbetalningen belöpande räntan.

Även för vederbörande taxeringsintendent torde situationen vara förvirrande. Man får givetvis utgå ifrån att taxeringsintendenten handlat med oväld, då han granskat den verkställda taxeringen. Men detta innebär ingalunda att han får rätt i det slutliga utslaget. Man kan väl inte begära annat än att han, medan processförfarandet pågår, måste hålla på att hans bedömning av skattskyldigheten är icke endast riktig utan även den riktiga. I så fall blir det en nästan självklar utväg för honom att avstyrka bifall till ansökan om anstånd, d.v.s. i praktiken, att det belopp om vars inbetalning anstånd begäres, kommer att bli slutligt gällande och skall betalas i enlighet med den betalningsplan, som gäller för beloppets påförande. I annat fall skulle han ju givetvis medge — åtminstone för sig själv — att han ingalunda är säker på att han, då han granskade taxeringen

och medgav höjning av den, handlat riktigt. Han måste ju vara medveten om att han genom sitt yttrande kan äventyra en skattskyldigs ekonomiska ställning.

Det synes oss sålunda oriktigt att avgörandet av ansökan om anstånd skall bli beroende på att taxeringsintendenten »förklarar sig icke hava något att erinra mot bifall, helt eller delvis». Det synes oss vara nödvändigt att denna procedur ändras så, att taxeringsintendenten får tillfälle att yttra sig över ansökan, men att hans ståndpunkt icke skall vara avgörande för den anståndsbeviljande myndighetens beslut, utan att denna myndighet ensam med hänsynstagande till enbart de i ärendet relevanta ekonomiska faktorerna får fatta det slutliga beslutet.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta om sådan ändring av 49 § 1 mom. i uppbördsförordningen den 5 juni 1954, att den anståndsbeviljande myndighetens beslut icke blir beroende på taxeringsintendentens yttrande.

Stockholm den 26 januari 1966

Filip W. Fridolfsson

Per Petersson

Yngve Hamrin

Hans Nordgren

Gustaf Svensson

i Vä
